

Tekst: Elly Waaijer, Nico Knibbe en Erik de Jeu

Hoe stimuleer je duurzaam gebruik van hulpmiddelen?

De Vilans Hulpmiddelenwijzer en Scoutsers gingen op pad om goede voorbeelden op te halen die leiden tot duurzaam gebruik van hulpmiddelen. Wat gebeurt er al? En wat kunnen hulpmiddelengebruikers zelf doen om duurzaamheid te bevorderen? Of ligt de bal meer bij andere betrokkenen in de keten?

De directe aanleiding voor deze zoektocht was het in februari 2024 uitgevoerde onderzoek van Patiëntenfederatie Nederland. Hierin geven de meeste deelnemers (93%) aan nog niet veel te weten van verduurzaming van zorg. Het is dan ook niet verwonderlijk dat 61% zegt behoefte te hebben aan (meer) informatie over de verduurzaming van zorg. In EM1 van 2024 verscheen ook al een artikel van Manon Abbel en Jorik Brugman over de rol van duurzaamheid in de ergotherapiepraktijk. Hierin kwam duurzaamheid bij hulpmiddelengebruik ook aan de orde, maar lag de nadruk vooral op de advisering van gebruikte hulpmiddelen en hoe je die kunt lenen of aanschaffen.

Op basis van het rapport van Patiëntenfederatie Nederland en andere relevante publicaties spraken wij als Vilans Hulpmiddelenwijzer en Scoutsers met twee eindgebruikers, een ergotherapeut, medewerkers van twee zorgverzekeraars, een Wmo-medewerker van een gemeente, een producent (en tevens ontwikkelaar) van rolstoelen, twee leveranciers en vertegenwoordigers van een aantal Zorgkantoren.

De eindgebruiker

Beide eindgebruikers onderschrijven de wens om bij de selectie van een adequaat hulpmiddel duurzaamheid mee te laten wegen. Maar de ervaring leert dat de informatie die producenten hierover geven zeer beperkt is en dat een gebruikt hulpmiddel niet altijd volledig aan de eisen voldoet qua onderhoud en uitstraling. Een van de geïnterviewden noemde bijvoorbeeld een hergebruikte rolstoel met beschadigde bekleding en, - erger nog - de rolstoel bleek niet adequaat in relatie tot de gebruikerswensen. In zo'n situatie is de rol van de ergotherapeut dus niet alleen van belang bij de advisering, maar ook bij de controle na aflevering bij de cliënt, zodat - ondanks dat er voor een gebruikt hulpmiddel gekozen wordt - er geen concessies gedaan worden aan functionaliteit. Ook onderhoud en reparatie kwamen aan de orde: vervangen van componenten i.p.v. in dit geval een kapot lampje. Dat laatste was niet mogelijk volgens de onderhoudsmonteur en dat is niet duurzaam. Preventief onderhoud aan bedden en rolstoelen in de thuissituatie is niet gebruikelijk, terwijl dit de levensduur van een hulpmiddel wel